

Tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvät käytännöt

Johdanto

Valtiovarainministeriössä on käynnissä hanke valtionavustustoiminnan kehittämiseksi ja digitalisoimiseksi. Hankkeessa toimii tutkimusorganisaatioiden valtionavustus- ja yhteisrahoitteisen toiminnan kehittämisjaosto (tutkimusjaosto). Tutkimusjaoston tavoitteena on selkeyttää tutkimusorganisaatioille eli ammattikorkeakouluille, yliopistoille ja valtion tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan muodostamaa kokonaisuutta ja rahoitukseen liittyviä käytäntöjä.

Tutkimusjaosto on laatinut käytäntöjen kehittämistä koskevan selvityksen, josta valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja. Lausunnot otetaan huomioon selvitystä viimeisteltäessä. Selvitys julkaistaan valtiovarainministeriön julkaisusarjassa kesäkuun 2023 aikana.

Tausta

Valtionavustustoimintaa kehitetään ja digitalisoidaan valtiovarainministeriön viisivuotisessa hankkeessa. Sen tavoitteena on lisätä valtionavustustoiminnan vaikuttavuutta, läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Tavoitteisiin päästään digitalisoimalla valtionavustusprosessia ja kehittämällä valtionavustustoimintaa yhteisen toimintamallin suuntaisesti. Valtionavustustoimintaa varten perustetaan kansallinen tietovaranto ja tuotetaan siihen liittyvät digitaaliset palvelut, jotka valtionapuviranomaiset ottavat käyttöön vaiheittain.

Tutkimusjaoston tavoitteena on selkeyttää tutkimusorganisaatioille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan muodostamaa kokonaisuutta ja rahoitukseen liittyviä käytäntöjä. Tutkimusjaoston tehtävänä on

- 1) laatia kartoitus tutkimusorganisaatioille myönnettävien avustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaisuudesta;
- 2) selvittää, mitä erityiskysymyksiä liittyy tutkimusorganisaatioiden valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytänteisiin ja mitä erityiskysymyksiä pitää ottaa huomioon valtionavustustoiminnan tietovarantoa valmisteltaessa;
- 3) osallistua valtionavustustoiminnan uuden toimintamallin ja sitä tukevien digitaalisten

palvelujen ketterään ja käyttäjälähtöiseen kehittämiseen tuottamalla ratkaisuehdotuksia erityisesti tutkimusorganisaatioiden avustuksiin ja yhteisrahoitteiseen toimintaan liittyvistä kysymyksistä;

4) selvittää, mitä pohjatietoja tutkimusorganisaatioita koskien voitaisiin tuottaa valtionavustuksen ja yhteisrahoitteisen toiminnan käsittelyyn automaattisesti ja miten valtionapuviranomaisten tulisi ottaa ne huomioon valtionavustustoiminnassaan;

5) selvittää mahdollisuudet yhdenmukaistaa tutkimusorganisaatioille eri valtionapuviranomaisilta myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytäntöjä ja laatia ehdotus yhdenmukaistamisesta.

Tutkimusjaoston toimikausi alkoi 15.8.2022 ja se päättyy 15.6.2023.

Tavoitteet

Lausuntopyynnön tavoitteena on saada selvitystä varten asiantuntijapalautetta sekä valtionapuviranomaisilta että valtionavustusten hakijoilta ja heidän edustajiltaan. Selvitykseen perustuvia kehittämissuhteita hyödynnetään valtionavustustoiminnan kehittämisessä yleisesti. Lisäksi niitä huomioidaan valtionavustusprosessia digitalisoitaessa. Kehittämissuhteita on tarkoitus viedä käytäntöön myös valtionapuviranomaisten kehittämis- ja käyttöönottoprojekteissa, jotka ovat käynnistyneet vuoden 2022 alussa.

Selvityksessä kuvataan valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaisuutta sekä rahoitukseen liittyviä erityiskysymyksiä. Valtionavustustoiminnan verkostomaisessa toimintamallissa sanoitettua tavoitetta tarkastellaan suhteessa nykytilaan valtionapuviranomaisissa. Selvityksessä tarkastellaan myös digitaalisia palveluja ja niihin liittyviä käytänteitä. Tutkimusjaosto kartoittaa selvityksessään myös asiantuntijien, tiedonkeruuseen ja raportointiin liittyviä tietovarantoja ja digitaalisia palveluja.

Lausuntoja pyydetään erityisesti tutkimusjaoston tunnistamista erityiskysymyksistä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti Lausuntopalvelu.fi:n kautta tähän lausuntopyyntöön vastaamalla. Lausunnon antamiseksi ei tarvitse vastata jokaiseen kysymykseen, vaan lausunnonantaja arvioi, mihin asioihin se haluaa keskittyä lausunnossaan. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet löytyvät lausuntopalvelu.fi sivuilta kohdasta Ohjeet > Käyttöohjeet. Tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausunnon voi antaa myös sähköpostitse lähettämällä sen valtiovarainministeriön kirjaamoon (kirjaamo.vm@gov.fi). Sähköiset lausunnot tulee toimittaa pdf-, word-, tai rtf-tallennusmuodossa. Sähköpostitse lähetetyissä lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/13779/2022.

Lausunnon voi antaa joko organisaatio tai yksittäinen henkilö. Myös muut kuin

lausuntopyynnön vastaanottajat voivat antaa asiassa lausuntonsa, ja lausuntopyyntöä saa jakaa vapaasti eteenpäin.

Lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelun lisäksi hankeikkunassa.

Aikataulu

Lausuntopyyntö on julkaistu maanantaina 8. toukokuuta 2023. Selvitystä koskeva lausunto pyydetään antamaan viimeistään keskiviikkona 7. kesäkuuta 2023.

Valmistelijat

Lisätiedot

Ulla Suomela, erityisasiantuntija

valtiovarainministeriö

puh. 0295 530 178

ulla.suomela(at)gov.fi

Selvityksen valmistelleen tutkimusjaoston kokoonpano

Tiedeasiantuntija Soili Vasikainen, opetus- ja kulttuuriministeriö, tutkimusjaoston puheenjohtaja

Tutkimusjohtaja Mikko Peltonen, maa- ja metsätalousministeriö, tutkimusjaoston varapuheenjohtaja

Erytyisasiantuntija Ulla Äänismaa, ympäristöministeriö

Taloussuunnittelija Juho Jokinen, valtioneuvoston kanslia

Johtaja Satu-Anniina Pakarinen, Suomen Akatemia

Director for Funding Esa Panula-Ontto, Innovaatorahoituskeskus Business Finland

Tutkimuspalveluiden johtaja Ella Bingham, Aalto-yliopisto

Talousjohtaja Matti Honkala, Lapin yliopisto

HR- ja talousjohtaja Minna Sutela, LAB-ammattikorkeakoulu

Vice President, Group Finance and Treasury, Anna Maria Nuutila, VTT Oy

Talousjohtaja Jutta Petäjä, Luonnonvarakeskus

Erytyisasiantuntija Marita Virtanen, valtiovarainministeriö

Erytyisasiantuntija Mikko Lehtonen, valtiovarainministeriö

Linkit

<https://vm.fi/valtionavustustoiminnan-kehittaminen> - Valtionavustustoiminnan kehittäminen (valtionavustushanke)

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM092:00/2022> - Valtionavustushankkeessa toimiva tutkimusjaosto

<https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/muut-palvelut/valtionavustuspalvelut/> - Valtionavustustoiminnan tietovaranto ja siihen sisältyvät palvelut

Liitteet:

[Tutkimusorganisaatioille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytännöt.pdf](#) - Tutkimusorganisaatioille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytännöt (raporttiluonnos lausuntopyyntöä varten)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Centria-ammattikorkeakoulu
Certia
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Energiavirasto
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Finn-ARMA-verkosto
Geologian tutkimuskeskus
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Helsingin yliopisto
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Högskolan på Åland
Ilmatieteen laitos
Innovaatorahoituskeskus Business Finland
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Karelia-ammattikorkeakoulu
KEHA-keskus
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Kymenlaakson liitto
LAB-ammattikorkeakoulu
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu

Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapin yliopisto
Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
Laurea-ammattikorkeakoulu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Luonnonvarakeskus
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maanmittauslaitos
Maanpuolustuskorkeakoulu
Metropolia-ammattikorkeakoulu
Museovirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun yliopisto
Palosuojelurahasto
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Poliisiammattikorkeakoulu
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen liitto
Ruokavirasto
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan ELY-keskus
Satakuntaliitto
Savonia-ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Sisäasioiden EU-rahastot
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Akatemia
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen ympäristökeskus
Svenska handelshögskolan
Säteilyturvakeskus
Taideyliopisto

Taiteen edistämiskeskus
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen yliopisto
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tiedejatutkimus.fi
Tilastokeskus (Tutkimus- ja kehittämistoiminta)
Turun ammattikorkeakoulu
Turun yliopisto
Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Ulkoministeriö
Ulkopoliittinen instituutti
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan yliopisto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Ympäristöministeriö
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto

- Valtionapuviranomainen
- Muu viranomainen
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto
- Valtion tutkimuslaitos
- Muu yhteisö
- Yksityishenkilö

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette selvityksestä yleisesti? Liittykö tutkimusorganisaatioille myönnettäviin valtionavustuksiin tai yhteisrahoitteiseen toimintaan esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

3 ERITYISKYSYMYKSET

Valtionavustushankkeessa toimiva tutkimusjaosto tunnistaa seuraavia erityiskysymyksiä selvityksessään. Mitä mieltä olette erityiskysymyksistä ja niitä koskevista kehittämis ehdotuksista?

1. Tutkimusrahoituksen käsitteet ja niihin liittyvät menettelytavat (luku 3.1)
2. Kokonaiskustannusmalliin perustuva rahoittaminen (luku 3.2)
3. Lainsäädännöllinen kehittäminen (luku 3.3)
4. Arvonlisäveron kirjanpidollinen käsittely (luku 3.4)
5. Tutkimus-, testaus- ja kokeiluinfrastruktuurit (luku 3.5)
6. Talouden käsitteet (luku 3.6)

7. Usean toimijan yhteistyössä toteuttamat hankkeet (luku 3.7)

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

Lybeck Tuula
Valtiovarainministeriö

Lehtonen Mikko
Valtiovarainministeriö